

Образац за коментаре на текст Нацрта националне стратегије превенције и сузбијања трговине људима и заштите жртава у Републици Србији за период 2013-2018. године и Нацрта акционог плана за период 2013-2014. године

Име и презиме: Ненад Портић (контакт особа)

Име организације и институције(ако постоји): Група студената „Правне клинике за сузбијање трговине људима“ – Правног факултета Универзитета у Београду

Контакт телефон: xxx xxx xxx

Е-пошта: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Датум: 26.04.2013.

1. Општи коментари и сугестије, у односу на Нацрт националне стратегије превенције и сузбијања трговине људима и заштите жртава у Републици Србији за период 2013-2018. године и Нацрта акционог плана за период 2013-2014. године

Документ: Нацрт националне стратегије превенције и сузбијања трговине људима и заштите жртава у Републици Србији за период 2013-2018. Године

А) С` обзиром на значај и улогу коју су до сада организације цивилног друштва (у даљем тексту ОЦД) имале у превенцији и сузбијању трговине људима, а посебно у заштити жртава трговине људима у Републици Србији, неопходно је да организације цивилног друштва на највишем нивоу, у већој мери (него што је предвиђено), и то на равноправној основи са државним органима, буду укључене (у својству члана) у рад Савета и Тима за имплементацију Стратегије. Недовољно је, само обезбедити „присуствовање састанцима Тима за имплементацију“. Убудуће у вези са тим, у консултацијама са ОЦД треба пронаћи модел репрезентативног (репрезентативних) представника ОЦД у Савету и Тиму за имплементацију стратегије. Решење које тренутно постоји (тј. Републички тим за борбу против трговине људима, чији су чланови представници невладиних и међународних организација) је у горе наведеном смислу добро решење и као такво не треба га мењати. Исти су разлози када је у питању укључење међународних невладиних (недржавних) организација. А у вези међународних (државних) организација, досадашњи вид сарадње, кроз директно учествовање у Тиму за имплементацију Стратегије, можда треба заменити неким другим видом институционалне сарадње.

Б) Неопходно је обезбедити континуирано извештавање јавности о спровођењу Стратегије и Акционог плана од стране Савета у периоду примене, и то најмање једном годишње. Па са тим у вези треба пронаћи модел обавезног извештавања јавности од стране Савета (нпр. Сачињавањем годишњег извештаја о раду и обезбедити да буде јавно доступан свим грађанима).

Документ: Нацрт акционог плана за период 2013-2014. године

В) С` обзиром на изванредан недостатак материјалних и људских ресурса државних органа у сузбијању трговине људима, што представља главни ризик у имплементирању Стратегије и Акционог плана (што се такође и наводи у „ризицима“ у Акционом плану), неопходно је организације цивилног друштва у већој мери, и на равноправној основи са државним органима и (државним) организацијама укључити у спровођењу активности Акционог плана. Ресурсе које ОЦД могу обезбедити, представљају потенцијал који је дагоцен (у погледу развијених капацитета у писању и реализацији пројеката, међународна сарадња и обезбеђивање додатних (небуџетских) финансијских средстава итд.) у борби против трговине људима. Такође, посебно је неопходно унапредити сарадњу са струковним удружењима (нпр: удружења младих (правника), правника, адвоката, судија, тужилаца, лекара).

Г) Такође, како би се поспешило веће учешће ОЦД (у циљу обезбеђења јачег националног механизма у борби против трговине људима) веома је важно експлицитно као партнеру укључити (назначити) ОЦД, посебно, у спровођењу следећих Активности:

(Циљ 2) Подизање свести јавности спровођењем националне кампање, Развијање система раног упозоравања на ризике од трговине људима, а посебно женама и децом;

(Циљ 3) Стварање услова за успостављање нових и примену постојећих механизма правне заштите жртава;

(Циљ 4) Унапређење система идентификације и упућивања жртава трговине људима, Унапређење система заштите, помоћи и подршке и одрживог социјалног укључивања жртава

трговине људима

(Циљ 5) Код спровођења свих активности.

Д) У акционом плану није предвиђен (адекватан) модел сарадње са судском граном власти. Што треба учинити и на експлицитан начин назначити у Акционом плану. У вези са тим неопходно је поспешити сарадњу са Високим саветом судства у борби против трговине људима.

2. Ваш предлог за измену (навести ког документа и у ком делу)

Документ: Нацрт националне стратегије превенције и сузбијања трговине људима и заштите жртава у Републици Србији за период 2013-2018. године

1.У делу „Дефиниција основних појмова“, тј. код „Жртва трговине људима речи: „преживело искоришћавање“, замењују се речима: „било експлоатисано“ (па у вези са тим, у даљем делу дефиниције, после речи „могло бити“, такође мења се реч: „искоришћено“ речју: „експлоатисано“; затим „реална и основана сумња“, замењују се речима: „основи сумње“. (Као алтернатива предложене измене: уместо речи: „основи сумње“, заменити само речју: „сумња“.) Па у вези са тим неопходно је и променити глаголски облик речи која претходи: „постоји“ у „постоје“.

2.У зависности од прихваћеног или у случају неприхватања, напред наведеног предлога (под 1.), у делу „Дефиниција основних појмова“, тј. код „Жртва трговине људима“ ускладити са текстом у истом делу „Дефиниција основних појмова“, али код „Утврђивање статуса жртве трговине људима“ после: „Центар за заштиту жртава трговине људима (Службени гласник РС бр. 13/12) додељује статус жртве трговине људима свакој особи код које су препознати неки од елемената трговине људима или код којих постоји“, уместо речи: „основана сумња“, замењују се речима: „основи сумње“ (Као алтернатива предложене измене: уместо речи: „основи сумње“, заменити само речју: „сумња“). Па у вези са тим неопходно је и променити глаголски облик речи која претходи: „постоји“ у „постоје“.

Документ: Нацрт акционог плана за период 2013-2014. године

3.У делу: Циљ 1, у Активност: Унапређење партнерства на националном нивоу – Задаци: после задатка 9, додати задатак 10, и додати речи: „Дефинисати и усвојити модел сарадње са „правним клиникама“ правних факултета“; Одговорна институција и партнери – Министарство просвете, науке и технолошког развоја и универзитети; Индикатори активности: Успостављена сарадња са „правним клиникама“ по усвојеном моделу.

3. Образложење упућеног предлога за измену

Документ: Нацрт националне стратегије превенције и сузбијања трговине људима и заштите жртава у Републици Србији за период 2013-2018. године

(У вези предлога 1.) **Полазећи од тога да је појам „реална сумња“ сам по себи недовољно одрђен. А уз то није законски појам, као и то да није познат у домаћој правној литератури (кривичног права). И тако неодређен, непознат и недефинисан појам он се може веома широко тумачити и тиме довести до проблема (конфузије) приликом примене у пакси. Посебно у вези са тим може доћи до злоупотреба приликом утврђивања статуса жртве трговине људима. Па с` тим у вези мишљења смо да ради правне сигурности и термилошке доследности треба користити појмове који су (у домаћој теорији и/или позитивном праву) већ познати и кроз судску праксу и теорију разрађивани. А уз то предложени појмови (оба решења: „основи сумње“ или „сумња“) довољно су широки да би се обухватиле потенцијалне жртве трговине људима, а такође и одредиви с` обзиром на напред наведено.**

(У вези предлога 2.) **Ради термилошке доследности неопходно је ускладити у зависности од формулације дела текста код дела „Жртва трговине људима и „Утврђивање статуса жртве трговине људима“.**

Документ: Нацрт акционог плана за период 2013-2014. године

(У вези предлога 3.) **Полазећи од значаја дугорочног планирања специјализације кадрова, а кроз унапређење практичних вештина и професионалне одговорности студената, као и обезбеђивање бесплатне правне помоћи (* „правне клинике“ правних факултета већ су се нашле као могући пружалац бесплатне правне помоћи у радном тексту „Нацрта Закона о бесплатној правној помоћи“) за „рањиве категорије“ и жртве трговине људима, а у вези са већ развијеном праксом „правних клиника“ на правним факултетима као неизоставан ресурс са двоструким циљем, заснован на волонтерском раду студената, „правне клинике“ могу помоћи у сузбијању трговине људима како краткорочно тако и дугорочно. Па је с` тим у вези пожељно институционализовати рад „правних клиника“ правних факултета у борби против трговине људима. А најбољи начин за то је Акциони план.**